

การรักษามะเร็งโพรงหลังจมูกที่กลับมาเป็นซ้ำในโพรงหลังจมูก

นพ.เอกภพ แสงอริยวณิช แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้าน โสต ศอ นาสิก สถาบันมะเร็งแห่งชาติ

มะเร็งโพรงหลังจมูกเป็นมะเร็งศีรษะและลำคอที่มีอุบัติการณ์แต่ละปีประมาณ 3.5 คนต่อประชากรแสนคนในคนไทย โดยมีวิธีการรักษาหลัก คือ การใช้รังสีรักษา ร่วมกับการใช้ยาเคมีบำบัด เนื่องจากบริเวณโพรงหลังจมูกอยู่ลึกมีพื้นที่เล็กสามารถเข้าถึงเพื่อผ่าตัดก้อนมะเร็งได้ลำบาก และก้อนมะเร็งมีการตอบสนองต่อรังสีรักษาและเคมีบำบัดได้ค่อนข้างดี อย่างไรก็ตาม หลังการรักษาผู้ป่วยบางรายอาจมีการกลับมาเป็นซ้ำของโรค ซึ่งการกลับมาเป็นซ้ำอาจเกิดขึ้นบริเวณโพรงหลังจมูก หรือบริเวณต่อมน้ำเหลืองที่คอหรืออวัยวะส่วนอื่น เช่น ปอด ตับ เป็นต้น

ในกรณีที่มีการกลับมาเป็นซ้ำของโรคบริเวณโพรงหลังจมูก ก่อนการรักษาผู้ป่วยจะได้รับการตรวจเอ็กซเรย์คอมพิวเตอร์หรือการตรวจคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า เพื่อประเมินการลุกลามของโรคในอดีต ทางเลือกของการรักษาการกลับมาเป็นซ้ำของโรคบริเวณโพรงหลังจมูกใช้การรักษาทางรังสีรักษาเป็นหลัก คือ การใส่แร่ที่มีกัมมันตภาพรังสีหรือการฉายรังสีรักษาซึ่งมีความเสี่ยงในการเกิดภาวะแทรกซ้อนได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ป่วยเคยได้รับรังสีรักษามาแล้วทำให้ผู้ป่วยบางรายจำเป็นต้องเลือกการผ่าตัด อย่างไรก็ตามในการผ่าตัดแบบเดิมผู้ป่วยต้องเปิดแผลที่ใบหน้าและตัดกระดูกบางส่วนเพื่อเข้าไปผ่าตัดบริเวณโพรงหลังจมูกได้ ซึ่งก็อาจมีความเสี่ยงที่จะเกิดภาวะแทรกซ้อนได้เช่นกันแต่ในปัจจุบันด้วยเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ก้าวหน้า

ทางสถาบันมะเร็งแห่งชาติ มีการผ่าตัดรักษา มะเร็งโพรงหลังจมูกที่กลับมาเป็นซ้ำโดยใช้กล้อง (เข้าทางจมูก) ร่วมกับการใช้แสงเลเซอร์ ซึ่งสามารถนำมาใช้รักษาผู้ป่วยที่กลับมาเป็นซ้ำบริเวณโพรงหลังจมูกซึ่งยังไม่ลุกลามไปที่ฐานสมองหรือลุกลามเข้าโพรงไซนัส วิธีการนี้มีข้อดี คือ การผ่าตัดใช้เวลาไม่มาก (ประมาณ 2-3 ชั่วโมง), ผู้ป่วยเสียเลือดน้อย, ไม่มีบาดแผลที่ใบหน้า, นอนโรงพยาบาล 1-2 วันหลังผ่าตัด และสามารถผ่าตัดซ้ำได้ในกรณีที่มะเร็งกลับมาเป็นซ้ำอีก ภาวะแทรกซ้อนของการผ่าตัดวิธีนี้ที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น เลือดออกมาก, หูอื้อ, ไซนัสอักเสบ เป็นต้น หลังผ่าตัด 1-2 วันถ้าไม่มีภาวะแทรกซ้อน ผู้ป่วยจะสามารถกลับบ้านได้โดยมีอุปกรณ์ห้ามเลือดใส่ในโพรงจมูกด้านที่ผ่าตัด โดยแพทย์จะนัดผู้ป่วยมาที่โรงพยาบาล เพื่อนำอุปกรณ์ห้ามเลือดดังกล่าวออกและตรวจติดตามแผลผ่าตัดหลังจากผ่าตัด 3-7 วัน สำหรับการดูแลแผลในระยะต่อไป ผู้ป่วยต้องล้างจมูกด้วยน้ำเกลือทุกวัน และมาตรวจติดตามโรคมะเร็งตามนัดอย่างสม่ำเสมอทุก 3 - 6 เดือน

อย่างไรก็ตามการพิจารณาให้การรักษาโรค มะเร็งโพรงหลังจมูกที่เป็นซ้ำวิธีใดนั้น พิจารณาตามผลประโยชน์และความเสี่ยงจากการรักษา ดังนั้นแพทย์ ผู้ป่วยและญาติจำเป็นต้องวางแผนการรักษา และรับทราบถึงผลดี ผลเสียของวิธีการรักษาต่างๆร่วมกัน